

οἶνος, καὶ ἄρτος σεμιδάλης, οὕτε πολυτελεῖς ἄμαξαι καὶ τριώροφαι οἰκίαι, ἢ ἀγλαόμορφα ἀγάλματα καὶ ἀκαταλόγιστον ἄλλων πραγμάτων πλῆθος. Πάντα δὲ ταῦτα καταργάζεται ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ἀκαταπονήτου ἐπιμελείας. Καὶ ἄλλοτε μὲν ἀπὸ μικρῶν, μερικῶν συμβεβηκότων συλλογίζομενος, πορίζεται γενικὰ καὶ μεγάλα συμπεράσματα· (1) ἄλλοτε δὲ ἀποτυγχάνει εἰς τὰς σκέψεις του· δὲν ἀπαυδεῖ ὅμως διὰ τοῦτο· ἐπειδὴ εὐχαριστεῖται πρὸς καιρὸν καὶ μὲν τῇ ἀπάτην, ἢ μὲν τὴν σκίαν, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἀληθείας, καὶ μὲν τὸ ὄνομα δὲ μόνον αὐτὸ τῆς ἐλευθερίας τὴν ὁποῖαν θηρεύει! Ἐκεκὰ δὲ τούτου ἀνασκευάζει ὁσημέραι τὰ γεγονότα, μεταποιεῖ διαρρώσεις τὰ ὑπάρχοντα, ὑπομένει κόπους ἀτρυτούς, καὶ θλίψεις παντοίας, καὶ καταδιωγμούς παραφόρων ἀρχόντων, ὥς καὶ τῶν ἀνοήτων αὐτῶν τὰς εἰρωνείας καὶ τὰ σκώμματα. Ἐπιμένων δὲ πάντοτε δαπανᾷ ἀπειδόξατα ὑπερόγκους χρημάτων ποσότητας, ἀντιμάχεται καρτερικῶς πρὸς πάσας τὰς δυσχερείας, κατὰνάσκει τὴν ζωὴν του, καὶ καθόλου εἰπεῖν διακυβεύει τὸ πᾶν διὰ τὴν καταντήν εἰς σκοπὸν, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸς πολλάκις δὲν βλέπει καθαρώς ὥς σκοτεινὸν καὶ συγκεχυμένον διὰ τοῦτο καὶ ἡ πολυπραγμοσύνη του διατελεῖ συνεχῆς καὶ ἡ πλεονεξία ἀκόρεστος.

Τοιοῦτο ἦτο ἀνέκαθεν, ὡς ἰσοροῦσι, τὸ ἀνθρώπινον γένος· ἀνίτηχον, δυσάρεστον, νεωτεριστικὸν ἄλλοτε πρὸς ἄλλον· ποτὲ ὅμως δὲν ἐφάνη μέχρι τοῦδε εἰς τοιοῦτον ὄργασμὸν, οὕτε ἔδειξε ζωηροτέραν ἐνέργειαν. Τὰ τελευταῖα ἐξήκοντα ἔτη ἰσοφαρίζουσι μὲν βλοκλήρους ἐκ τῶν παρωχημένων αἰώνων. Ἀφ' οὗ εἰς ἑκάτον ἐνι-αυτοὺς ἐκοιμᾶτο ὁ Ἐπιμενίδης, εὗρισκεν ἐγειρόμενος τὰ περὶ αὐτὸν εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν κατάστασιν. Σήμερον δὲ ὅποια διαφορά! Τί μένει σταθερὸν καὶ ὀλίγους τινὰς μόνον μῆνας; Ὁμοθυμαδὸν καὶ ὡς ἐκ συνθήματος ἐνασχολοῦνται οἱ λαοὶ εἰς τὴν καθολικὴν τῆς τύχης των βελτίωσιν, τὴν αὔξησιν τῆς κοινωνίας, τὸν ἀπαρτισμὸν τοῦ πολιτικοῦ των συστήματος καὶ τῆς δημοσίου ἀγωγῆς, τὴν ἔκτασιν τῆς ἐμπορίας, τὴν διάδοσιν τῶν γνώσεων, καὶ τὴν τελειοποίησιν τῆς βιομηχανίας. Εἰς τὸν μακρὸν δρῆμόν συνοδείας τοσοῦτον θορυβώδους καὶ πολυπληθοῦς πάντες δὲν δύνανται βεβαίως νὰ βαδίσωσιν ἐκ παραλλήλου καὶ κατὰ εἶχον. Ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν ὡς εὖ ζῶναι στρατιῶται προπορεύονται, μεγάλα βηματίζοντες, οἱ δὲ ἀκολουθοῦσι κατόπι, τινὲς δὲ ἐκουσίως, ἢ ἀκούσιως παρεκτρέπονται παντελῶς καὶ τῆς ὁρθῆς

ὁδοῦ· πολλοὶ δὲ ἄλλοι καὶ παρασάγγας ὅλους καθυστεροῦσιν. Ἀλλ' αἱ ἀταξίαι αὗται δὲν ἐμποδίζουσι τὸ γενικὸν ἀποτέλεσμα, οὐδὲ συγκρύντουν τῆς αὐτομάτου ταύτης δραστηριότητος τὴν ὁρμήν. Ἐπειτα οὕτε ὁ ἄνθρωπος εὐθυπορεῖ κατὰ φύσιν, ἀλλὰ λοξοδρομικῶς προβίνει πάντοτε· πολλάκις μάλιστα ἐφέρεται εἰς τὰ ὀπίσω διὰ τὴν αὐξήσιν τὴν βύμην του, ἢ ἀπαντῶν σταθμοὺς τινὰς εὐχαρίστου ὁπωσοῦν τάξεως, ὡς χλοερὰς δάσεις, ἀναπαύεται πρωτορινῶς, ἕως οὗ ἀναλάβῃ πάλιν τὰς δυνάμεις του καὶ γείνη εἰς νέους ἀγῶνας εὐτονώτερος. (1)

Ἡ ἀδιάκοπος ἄρα ἐπίδοσις πρόκειται διὰ παντός ὡς ἀδιέξοδος κύκλος, ὡς ἀχανὲς στάδιον, ὅπου κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἱκανότητός των συναθλοῦσι πάντες, πολλοὶ δὲ τρέχουσι καὶ ὡς αὐτόματα δουλεύοντα εἰς τὰς ἀνεξίτηλότητας βουλὰς τοῦ Ὑψίστου, χωρὶς ποτε νὰ τὸ φαντάζωνται! Διὰ τοῦτο ὁσημέραι ὁ ἄνθρωπος εἰσχωρεῖ ἐνδοτέρον εἰς τὸ ἀπέραντον τῆς φύσεως βασιλεῖον, πάντοτε αὐξάνει τὰ μέσα, καὶ νέας προσθέτει κατακτήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐλαττοῦσι τοὺς κόπους του, συντέμνουσιν καὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου τὰς διαστάσεις. Δυσκόλως τις πρὶν ἰδῇ ἐπιτεῖναι οὗ τοῦ ἀνθρώπου ἡ δυνάμεις ἐφηρμοσμένη εἰς τὸ ἄκρον μοχλοῦ μηχανῆς τινος πολυπλόκου, ἑκατονταπλασιάζεται εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον διὰ τῶν ποικίλων συνδυασμῶν τῆς μηχανικῆς. Ἀλλὰ τοῦ λοιποῦ μόνον τὰ ἄψυχα ὄντα φαίνονται προσωρισμένα νὰ ἀναπληρώσωσιν ἐντελῶς τὸν ἄνθρωπον εἰς πάσας τὰς καματηρὰς ἐργασίας· καὶ οὕτως ἀναβιβάζεται εἰς τὴν ἀληθῆ περιωπὴν τῆς ἀξίας του. Ἴσως δὲ καὶ τὰ ζωα αὐτὰ παύσωσι τοῦ λοιποῦ νὰ βασιανίζωνται ὡς ἀνδράποδα ἀνακτώμενα μετὰ τοσοῦτους αἰῶνας καὶ αὐτὰ τὴν φυσικὴν ἐλευθερίαν των, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουσι, καθῶς καὶ ἡμεῖς, ἀπαράγραπτα δικαιώματα.

Πρὸ ἀμνημονεύτου χρόνου ὁ ἄνθρωπος εἶχεν ὑποβάλλει εἰς δουλείαν ἐν, ἐκ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, τὸν ἀέρα. καθὼς καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ἀπ' αὐτὸν κινούμενος, διέσχεν ἀρόβως τὰς θαλάσσας διὰ τὴν μεταβῆ ἀπὸ ἡπείρου εἰς ἡπείρον· ἀλλ' ὁ ἀέρας, τὸν ὁποῖον ἐβλεπον ἀδιαφόρως τόσαι γενεαὶ μέχρι τοῦδε ἀναδιδόμενον ἐκ τοῦ ζέοντος ὕδατος, ἢ πάλιν αὐτὸ τοῦτο τὸ ὕδωρ ἀραιωθὲν ὑπὸ τῆς θερμότητος εἰς λεπτομερεστέραν κατάστασιν, ἦτο εἰμαρμένον ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν νὰ ἀναδεχθῇ οὐχὶ μόνον τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων τοὺς μόχθους, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀέρος αὐτοῦ τὴν ὑπηρεσίαν. Ὁ ἀέρας ἀναφυσώμενος καὶ τὸν ἄνθρωπον μεταφέρει ἐντὸς 12 ἢ 13 ἡμερῶν ἀντὶ τῶν 2 ἢ 3 μηνῶν ἀπὸ τοῦ ἀντίποδος τόπου τοῦ ἐτέρου ἡμισφαίριου εἰς τῆς νέας Καρχηδόνας τὰ παράλια, καὶ μηχανὰς διαφόρους κινεῖ τῶν ἐργουστάσιων, καθὼς πολλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἄρτρον ἀντὶ τοῦ βόθου καὶ τοῦ ἵππου. Ἀφ' οὗ δὲ αἱ δόξαι κατεστρώθησαν μὲ σιδηρὰς πλάκας καὶ αἱ τροχαὶ ἐλεικνύθησαν, ὁ ἀέρας κινεῖ καὶ βαρυτάτας ὀλληλουχομένας ἀμάξας.

(1) Οὕτως ἡ ποικιλία τῶν χρωμάτων, τὰ ὁποῖα λαμβάνουσιν εἰς τὰς παμφύλους, ἔδωκεν ἰσως τὴν πρῶτην τῆς διαβλάσεως τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἰδέαν. Ἡ πτώσις μὲλου ἀπὸ τοῦ δένδρου ἐρεται αἰτία τῆς ἐκτακτικῆς τῶν κινήσεων τῆς βαρύτητος. Ἡ δὲ θέσις τῶν ἀνθρώπων ὁσίων, ποικίλων, ἢ χρηματίζων καὶ εἰς διαφόρους εἰς τῆς στοιβάδας ἀπέδειξε τὴν χρονολογίαν τῶν κατασκευῶν τῆς καλῆς καὶ ἡ χημεία καὶ ἡ ἀστρονομία ἀπὸ ἀναλύσεως ἐργῶν ὁρηγείσιν κατήνευσαν οὕτω σήμερον εὐρίσκονται.

(1) Καὶ ἀνάστηθι καὶ γὰρ καὶ πλε, ὅτι πολλὰ ἀπὸ τοῦ ἡ ὁδοῦ ἡ Βασιλ. Ἀλε.